ADRODDIAD BLYNYDDOL

2020 - 2021

Menter Iaith Sir Ddinbych

Elusen Gofrestredig: 1120223

Cwmni Cyfyngedig Trwy Warant: 6204415

MARC ELUSEN DDIBYNADWY
TRUSTED CHARITY MARK
LEFEL LEVEL 1
NCVO Dyfarnwyd: Awst 2020 Awarded: August 2020

ADRODDIAD Y CADEIRYDD

Anodd yw credu fod poblogaeth ein gwlad fach wedi gallu ymdopi cystal ag ydym wedi gwneud a thrawiad mawr Covid-19 ers bron ddwy flynedd hollol annisgwyl yn ein bywydau. Yn annealladwy, mae wedi achosi cryn bryder oherwydd ansefydlogrwydd a newidiadau anferthol i sylfaen ein bywydau dyddiol fel busnesau, ynni, gweithfeydd a chyflogau, cymorth daliadau, gwasanaeth iechyd ac addysg plant ein cenhedlaeth nesaf a llawer mwy a phob un yn bwysig. Ond mae Menter Iaith Sir Ddinbych wedi dygymod yn dda iawn wrth i Covid-19 ein taro ar gychwyn y flwyddyn ariannol Hon 1af Ebrill 2020 – 31 Mawrth 2021. Mae wedi golygu addasu mawr i'r staff ond da adrodd yn ôl fod y trefniadau newydd ar raglen waith yn foddhaol trwy gydweithio yn drefnus a chadarn. Wrth gwrs budd llawer o newidiadau eto i ddod ond rwy'n hyderus fydd Bwrdd Rheoli y Fenter a'r staff yn barod i'r heriau a ddaw. Hawdd iawn syrthio i'r twll mawr ond llawer anoddach ydi dringo allan.

Ynghanol popeth mae fy mhrif neges ar ran y Fenter yn un da ac yn achos i ymfalchïo ond amhosib i ddathlu gyda pharti! Fel elusen gofrestredig derbyniodd ddyfarniad Marc Elusen Ddibynadwy (PQASSO gynt) ym mis Awst 2020 ac nid heb waith caled enillir hwn. Adolygwyd a diweddarwyd ein ffordd o weithio, gweithredu a gweinyddu dros y ddwy flynedd yn arwain at yr asesiad o safon uchel. Llongyfarchiadau a diolch am ymroddiad y staff ac aelodau Bwrdd Rheoli'r Fenter am eu hymroddiad, mi fydd heb os yn fod yn werth ei wneud .

Mae yn dda cadw golwg ar y dyfodol ac yng nghyswllt hyn mae ein Prif Swyddog, Ruth Williams gyda chymorth staff sef Iorwen Jones a Gwion Jones wedi arwain y ffordd o ran cydweithio'n ddigidol gyda Mentrau Iaith eraill a grwpiau gwirfoddol lleol i ddangos fod ffyrdd arloesol yn galluogi hyrwyddo'r Gymraeg a dwyieithrwydd wrth wynebu heriau'r pandemig.

Rwyf yn hynod falch fod y Fenter yn parhau i gyd-gynllunio hefo partneriaid eraill o'r trydydd sector i edrych ar ail leoli swyddfa'r Fenter yng nghanol tref Dinbych. Credaf yn gryf fod eisiau moderneiddio ein delwedd i siwtio ein byd newydd, yng ngolwg y cyhoedd mewn lleoliad mwy cyfleus a hwylus. Bydd y lleoliad newydd yn siwr o'i wneud yn haws i unrhyw un sydd eisiau cyfarfod yn ein swyddfa, gyda mynediad hwylus i bawb, yn cynnwys rhieni a phlant bach neu rywun gyda chyfyngiadau symud. Fedraf ddim gweld fy nymuniad yn cael ei wireddu yn ddigon buan.

Un dymuniad olaf ydi cael y byd yn ôl ar ei echel mor fuan ag sydd posib!
Mae fy nhymor fel Cadeirydd y Bwrdd Rheoli yn dirwyn i ben a bu'n bleser ac yn anrhydedd i fod yn rhan o fudiad a gweithle mor llwyddiannus â Menter Iaith Sir Ddinbych .

Dymuniadau da a pob llwyddiant i'm dilynwyr a'r Fenter yn y dyfodol.

Alice Jones
Cadeirydd
Hydref 20fed 2021

CYNNWYS:

Adroddiad y Cadeirydd	2
Beth yw Menter Iaith?	4
Menter Iaith Sir Ddinbych	5
Cyfarwyddwyr 2020-2021	6
Staff y Fenter 2020-2021	6
Yr ardal a wasanaethir	7
Nodau ac Amcanion Menter Iaith Sir Ddinbych	8
Blas ar waith y Fenter 2020-2021	9 – 16
Datblygu a Chryfhau a Diolchiadau	17-18

Menter Iaith Sir Ddinbych
6 Heigad
Dinbych
Sir Ddinbych
LL16 3LE

✆ 01745 812822

E-bost: menter@MISirDdinbych.cymru

Gwefan: www.misirddinbych.cymru

Menter Iaith Sir Ddinbych @MIDinbych @cymraeg_sirddinbych

Beth yw Menter Iaith?

What's a Menter Iaith?

Mae 22 Menter yn gweithio yn ein cymunedau dros Gymru

There are 22 Welsh language enterprises working in Wales

yn cefnogi dros 160,000 o bobl o bob oed

supporting over 160,000 people of all ages

i gynyddu a chryfhau'r defnydd o'r Gymraeg yn ein cymunedau.

to increase and strengthen the use of Welsh in our communities.

Yn trefnu gwyliau, clybiau gofal, sesiynau iaith a mwy -

Organising festivals, childcare, language sessions and more -

mae'r fenter yn siop-un-stop ar gyfer yr iaith,

Menter Iaith is a one-stop-shop for the language,

yn ein helpu i fyw, dysgu a mwynhau yn Gymraeg.

helping us live, learn and enjoy in Welsh

Mae'r Mentrau Iaith i bawb.

Mentrau Iaith is for everyone.

MENTRAU IAITH
MENTRAUIAITH.CYMRU

I ddarganfod mwy ewch i **mentrauiaith.cymru**

To find out more go to **mentrauiaith.cymru**

CYMRAEG

MENTER IAITH SIR DDINBYCH

Sefydlwyd Menter Iaith Sir Ddinbych ym mis Hydref 2003 pan esblygodd o'r hen Fenter Iaith Dinbych-Conwy a oedd wedi bodoli ers 1998.

Mae'r Fenter yn elusen gofrestredig ers 11eg Tachwedd 2004 ac yn gwmni cyfyngedig trwy warant ers 5ed Ebrill 2007. Mae gan y Fenter fwrdd o gyfarwyddwyr profiadol, gweithgar a chefnogol iawn.

Strwythur Menter Iaith Sir Ddinbych 2020-2021

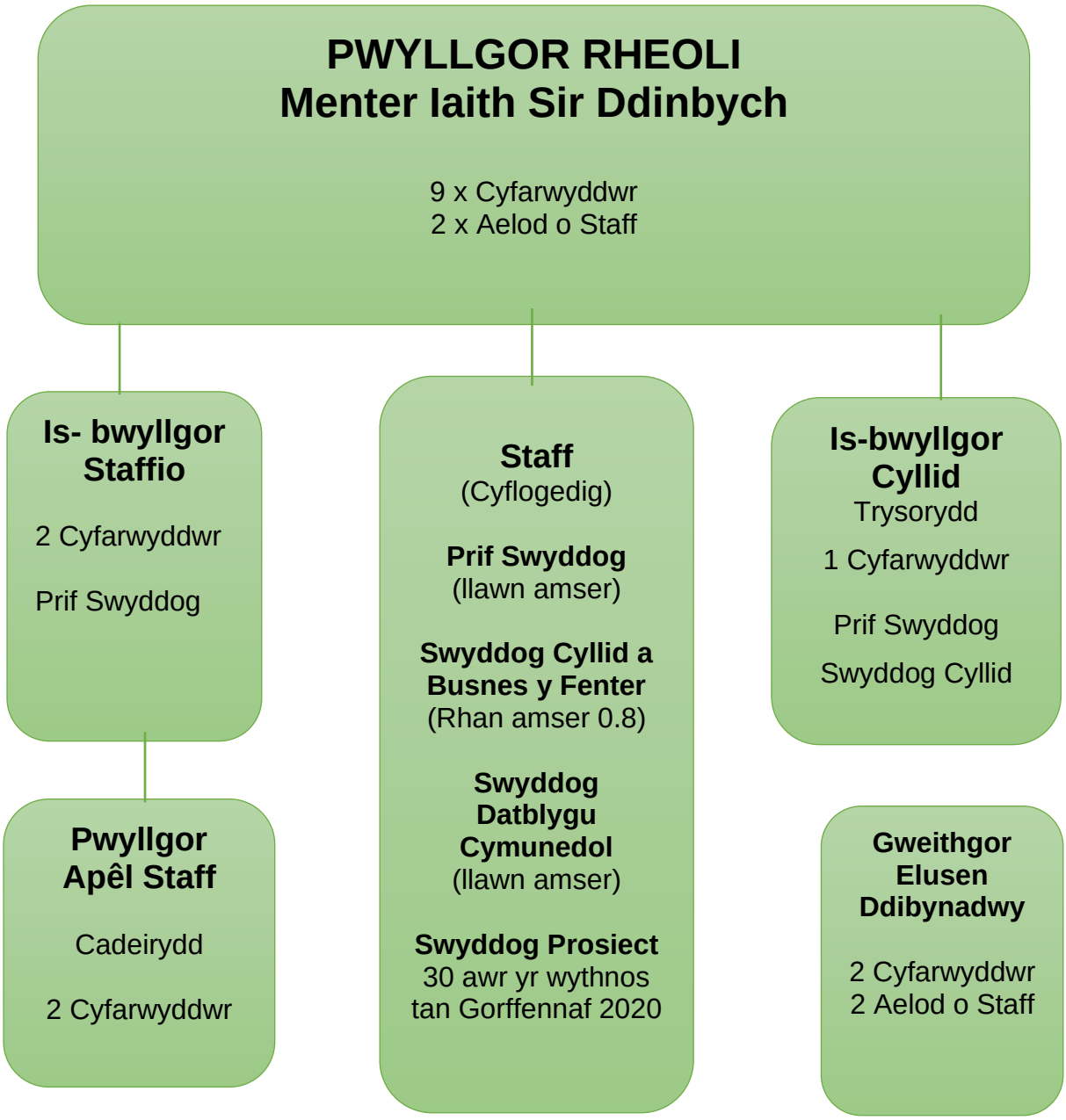

CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR 2020-2021

	Enw:	Cynrychioli	Etholwyd:
Cadeirydd	Alice Jones	Unigolyn	21/10/2015
Is–Gadeirydd	Arwel Roberts	Unigolyn	24/04/2014
Trysorydd	Owain Gwyn Morris	Unigolyn	20/10/2011
Ysgrifennydd	Anna Lloyd Edwards	Unigolyn	16/10/2019
	Emrys Wynne	Unigolyn	03/10/2012
	Gwenan Prysor	Unigolyn	21/10/2015
	Alaw Jones	Unigolyn	19/10/2016
	Bethan Cartwright	Unigolyn	11/10/2017
	Menna Jones	Unigolyn	16/01/2019
Cyfetholwyd	Cyng. Meirick Lloyd Davies	Cyngor Sir Ddinbych	
Cyfetholwyd	Catrin Eynon	Unigolyn	20/01/2021

STAFF 2020-2021

Prif Swyddog: Ruth Williams
Mae Ruth wedi gweithio i'r Fenter ers Medi 2013. Yn llawn amser, mae hi'n rheoli'r Fenter o ddydd i ddydd, yn gyfrifol am faterion strategol, marchnata a chyfathrebu. Mae hi hefyd yn gyfrifol am ambell i weithgaredd cymunedol.

Swyddog Cyllid a Busnes: Iorwen Jones
Mae Iorwen wedi gweithio i'r Fenter ers Ebrill 2004. Yn gweithio 4 diwrnod yr wythnos, mae hi'n gyfrifol am weinyddiaeth a chyllid y Fenter ac yn cefnogi peth o'n gwaith cymunedol.

Swyddog Datblygu Cymunedol: Gwion Tomos-Jones

Mae Gwion wedi gweithio i'r Fenter, yn llawn amser, ers Hydref 2013. Mae prif feysydd gwaith Gwion yn ymwneud â chyfleoedd i blant, pobl ifanc a theuluoedd.

Swyddog Helo Blod Lleol: Nia Morris
Nodir hefyd bod Nia Morris, swyddog prosiect Helo Blod, wedi'i chyflogi dan gynllun Mentrau Iaith Cymru trwy Menter Iaith Conwy, a'I bod yn cefnogi busnesau bach yn Sir Ddinbych a Chonwy. Mae Nia'n gweithio'n rhannol allan o swyddfa Menter Iaith sir Ddinbych.

Swyddog Prosiect: Buddug Davies Cyflogwyd Buddug am 30 awr yr wythnos tan ddiwedd Gorffennaf 2020, fel swyddog cefnogi gweithgareddau cymunedol.

YR ARDAL A WASANAEITHIR GAN Y FENTER

Mae 93,734 o bobl yn byw yn Sir Ddinbych ac mae 24.6% o'r rheini yn siarad Cymraeg yn ôl Cyfrifiad 2011.

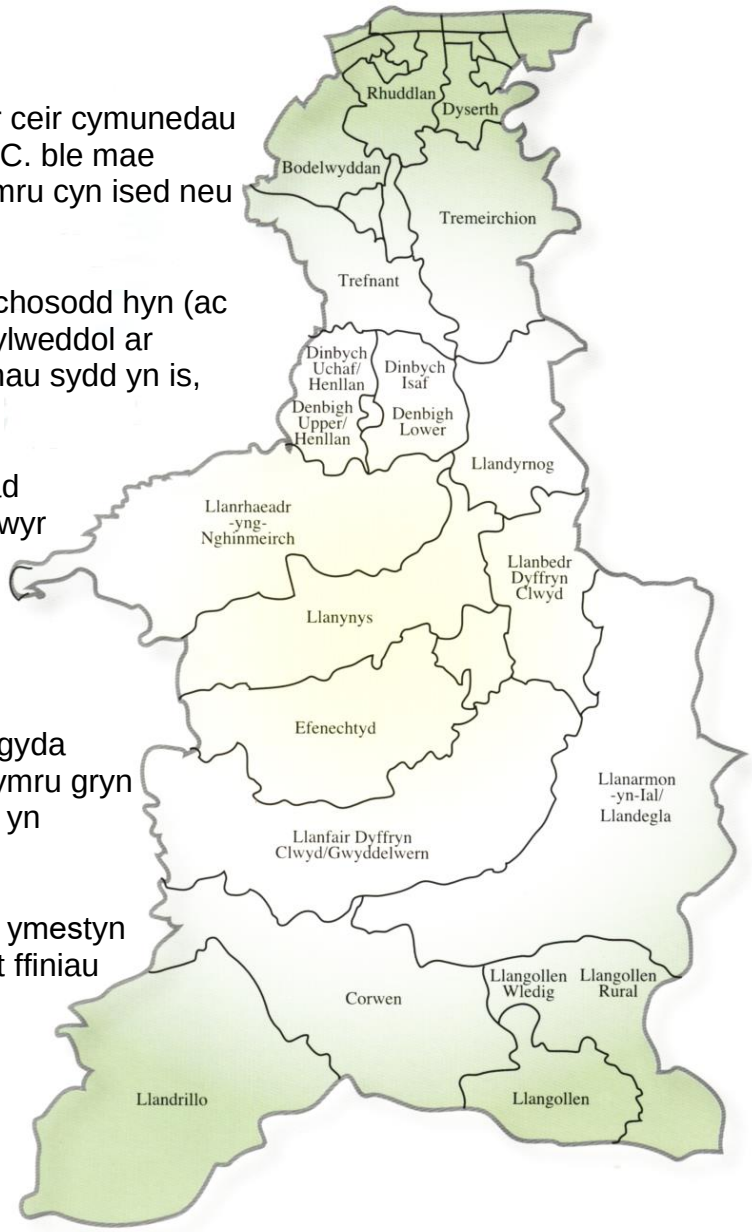

Ar hyd yr arfordir a ffin ddwyreiniol y sir ceir cymunedau megis Prestatyn, Y Rhyl, a Llanbedr D.C. ble mae canran y boblogaeth a aned yng Nghymru cyn ised neu yn is na 50%.

Mae'r patrwm o newid demograffig a achosodd hyn (ac sy'n dal i ddigwydd) wedi cael effaith sylweddol ar ganrannau siaradwyr Cymraeg y Glannau sydd yn is, ar gyfartaledd na 20% erbyn hyn.

Yn ardal Llangollen gwelir, yn ôl cyfrifiad 2011, mai isel iawn yw canran y siaradwyr Cymraeg, er bod y pentrefi gwledig cyfagos megis Bryneglwys a Llandegla a chanrannau uchel o siaradwyr Cymraeg.

I'r De o'r A55 ceir cymunedau gwledig gyda chanran y boblogaeth a aned yng Nghymru gryn dipyn yn uwch a chanran uwch o lawer yn siaradwyr Cymraeg.

Mae hyn yn wir am yr ardal wledig sy'n ymestyn o'r A525 i lawr i Ddyffryn Clwyd draw at ffiniau Gorllewin Sir Conwy, er bod hyn erbyn hyn yn dechrau newid. Roedd canran siaradwyr Cymraeg yr ardal hon yn ôl cyfrifiad 1991 rhwng 60% a 80%, ond erbyn cyfrifiad 2011 mae'r ffigwr rhwng 40% a 60%.

Dylid nodi fod canrannau o siaradwyr Cymraeg yn yr ardaloedd cyfagos ym Mro Aled ac Uwchaled yn cynyddu i dros 70% a bod y rhain yn bwysig i ni gan fod gymaint o'r boblogaeth hynny yn gweithio, cael eu haddysg, hamddena ac yn siopa yn Sir Ddinbych

Proffil Iaith Sir Ddinbych
Yn ystod 2020-21, yn dilyn arolwg o effaith Covid-19 ar y Gymraeg yn gymunedol, fe ddiweddarwyd proffil iaith y sir gan y Fenter.

NODAU AC AMCANION

Prif nodau hir dymor y Fenter yw:

1. Normaleiddio'r defnydd o'r Gymraeg ym mhob agwedd o fywyd yn Sir Ddinbych.

2. Sicrhau fod cyfleoedd ac anogaeth ar gael i fewnfudwyr a thrigolion di-Gymraeg ddysgu'r iaith

3. Sicrhau fod cyfleoedd i drigolion cynhenid ddatblygu eu gwybodaeth a defnydd o'r iaith.

4. Dylanwadu ar yr ystod eang o weithgarwch cymdeithasol, economaidd, diwylliannol, addysgiadol sy'n digwydd o fewn y sir er mwyn datblygu i fod yn drwyadl ddwyieithog neu Gymraeg.

Amcanion

i) Cynorthwyo'r sector wirfoddol i gynnig gwasanaeth dwyieithog.

ii) Annog y di-Gymraeg i fabwysiadu agweddau cadarnhaol tuag at yr iaith e.e. cymhathu mewnfudwyr a chynorthwyo'r dysgwyr i ddod yn rhugl ac i ddod yn rhan o'r gymdeithas Gymraeg.

iii) Cynnal digwyddiadau newydd naill a'i yn annibynnol neu trwy gydweithio mewn partneriaeth ag eraill
   - i bontio rhwng ysgol a chymdeithas.
   - i ategu at waith y ddarpariaeth Cymraeg i oedolion.
   - i gyfoethogi a bywiocáu bywyd Cymraeg yn gyffredinol.

iv) Cefnogi gweithgareddau gwirfoddol sy'n bodoli eisoes yn Gymraeg.

v) Annog plant a phobl ifanc i ddefnyddio'r Gymraeg, a threfnu gweithgareddau ar eu cyfer.

vi) Hyrwyddo trosglwyddiad o'r Gymraeg o fewn y teulu.

Safbwyntiau am y Gymraeg, y gymuned a'r economi leol

Gosodwyd safbwyntiau'r rhwydwaith o Fentrau Iaith am y Gymraeg, y gymuned a'r economi leol mewn maniffesto ar gyfer etholiad Senedd Cymru 2021. Darllenwch y maniffesto ar wefan Mentrau Iaith Cymru.

BLAS AR WAITH Y FENTER YN 2020-2021

Fel oedd y flwyddyn ariannol hon ar fin cychwyn, roedd pandemig Covid-19 wedi bachu Cymru fach, a'i grafangau ynom ym mhob agwedd o fywyd ers canol mis Mawrth. Gyda rhaglen waith orlawn a chyffrous o'n blaenau, fe wrth-drowyd ein cynlluniau, wrth i faterion staffio, iechyd a diogelwch a chyfathrebu cymryd blaenoriaeth, ac fel llawer o sefydliadau eraill, gorfod ymateb i'r heriau newydd wrth redeg y cwmni a ffyrdd newydd o weithio fel elusen. Mewn sefyllfa ddigynsail, roedd pawb yn dysgu ac yn addasu o ddydd i ddydd.

Yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y D.U, trefnwyd i staff y Fenter weithio o adre am fisoedd cyntaf y pandemig, a bu rhaglen hyfforddiant a sesiynau lles yn flaenoriaeth i ni yn ystod y misoedd hynny, yn ogystal â chryn dipyn o waith addasu ar ein rhaglen waith. Bu rhaid cyflwyno a chytuno targedau newydd i'n prif arianwyr, Llywodraeth Cymru, a diolch i rwydwaith y Mentrau Iaith, cafwyd sawl cyfle i gydweithio ar raglen hyfforddiant staff a rhaglen o weithgareddau digidol.

Yn unol ag amodau'r grant craidd gan Lywodraeth Cymru, roedd ein targedau diwygiedig yn dal i ganolbwyntiwyd ar dri phrif faes yn deillio o raglen waith Cymraeg 2050: Strategaeth y Gymraeg sef ***Defnydd*** o'r Gymraeg ymhlith:

1. **Plant a Phobl Ifanc**
2. **Teuluoedd**
3. **Y Gymuned**

O dan y penawdau hynny buom yn gweithio tuag at:

- Mwy o blant a phobl ifanc yn defnyddio'r Gymraeg yn naturiol a hyderus tu allan i oriau addysg

- Codi'r lefel o ymwybyddiaeth am y Gymraeg a'r diwylliant Cymraeg/Cymreig a chynyddu'r nifer o gyfleoedd i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gymuned.

Tra bod y newyddion dyddiol a chyfyngiadau Covid-19 yn pwysleisio'r hyn NAD oedd bellach yn bosib i'w wneud o ddydd i ddydd, addaswyd ein rhaglen waith er mwyn manteisio ar yr hyn OEDD yn bosib i'w wneud, a hynny yng nghyd-destun defnydd o'r Gymraeg. Fel oedd y flwyddyn yn mynd yn ei blaen a'r canllawiau yn newid yn rheolaidd, roedd ein rhaglen o weithgareddau hefyd yn addasu.

Yn dilyn, mae detholiad o'r math o waith roedd y Fenter yn ei wneud rhwng 1 Ebrill 2020 a 31 Mawrth 2021. Blas yn unig sydd yma. Ceir darlun mwy manwl a'r cyfle i weld lluniau ac ambell glip fideo o'r gweithgareddau ar ein gwefan ac ar ein tudalennau Facebook , Twitter ac Instagram.

Roedd y gwaith yn cynnwys :

i. Gweithgareddau i blant a phobl ifanc a theuluoedd
ii. Gweithgareddau cymunedol
iii. Cefnogi grwpiau cymunedol / gwirfoddol
iv. Cefnogi ymgyrchoedd y Llywodraeth
v. Fforwm Iaith – parhau i gydweithio a chynllunio gyda phartneriaid
vi. Cefnogi a chydweithio gyda phartneriaid Cymraeg mewn addysg
vii. Cyfathrebu â'r cyhoedd
viii. Cefnogi busnesau

i.Gweithgareddau i blant a phobl ifanc a theuluoedd

Trefnwyd **11 gweithgaredd** i deuluoedd gydol y flwyddyn, 8 ohonynt ar lein a 3 yn y cnawd gyda **1370 o rieni** yn cymryd rhan ar-lein a **105 yn cymryd rhan** mewn gweithgareddau nad oeddynt ar lein a llawer mwy yn derbyn gwybodaeth am fanteision y Gymraeg i'w plant trwy dulliau eraill**.**

Cystadleuaeth llyfrau a DVDs Guto Gwningen

Cydweithio gydag elusen Baby Basics i gynnwys llyfrynnau hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg mewn basgedi i rieni newydd

Llwybrau Blychau Post – Rhuthun a Dinbych
Tra bod cyfyngiadau cymdeithasu wedi tynhau eto yn yr Hydref, aethpwyd ati i gynnal llwybrau blychau post i deuluoedd yn Ninbych a Rhuthun. Gyda 18 o flychau post yn y naill dref, roedd hyn yn gyfle i annog teuluoedd i fynd am dro gyda'i gilydd yn eu cymunedau, a dysgu ychydig am enwau a geiriau Cymraeg wrth iddynt orfod chwilio am y blychau post.

Taith Magi Ann i feithrinfeydd er mwyn hyrwyddo addysg cyfrwng Cymraeg ac adnoddau Cymraeg i blant

Gan nad oedd posib i staff y Fenter greu gweithgareddau wyneb yn wyneb er mwyn siarad â rhieni, penderfynwyd rhoi Magi Ann ar waith, ac aeth am daith ledled y sir gydol yr hydref a'r gaeaf 2020 (gan gadw at ganllawiau Covid ac asesiad risg llym!). Bu'n ymweld â 6 meithrinfa, lle cafodd 168 o blant bach ei chyfarfod, cafodd o leiaf 20 o staff meithrinfeydd ddod i'w hadnabod hi a'i apiau, a derbyniodd 168 o rieni becyn hyrwyddo mateision addysg cyfrwng Cymraeg.

Pawen lawen i blant bach y Rhyl, a chanu a dawnsio yn yr awyr agored ym Mhwllglas ger Rhuthun.

Trefnwyd **65 o weithgareddau i blant a phobl ifanc**, 59 ohonynt ar-lein a 6 ohonynt yn rai yn y cnawd. Cofrestrodd **278 o blant ar gyfer gweithgareddau ar-lein** gyda ni, a fel oedd cyfyngiadau yn llacio, cafodd **303 o blant gyfle i gymryd rhan mewn gweithgareddau nad oedd ar-lein.**

Gweithgareddau tymhorol, yn cynnwys crefftio, storïau ar-lein, a chystadleuthau. Gemau peldroed, cloddio gyda Minecraft a llawer mwy

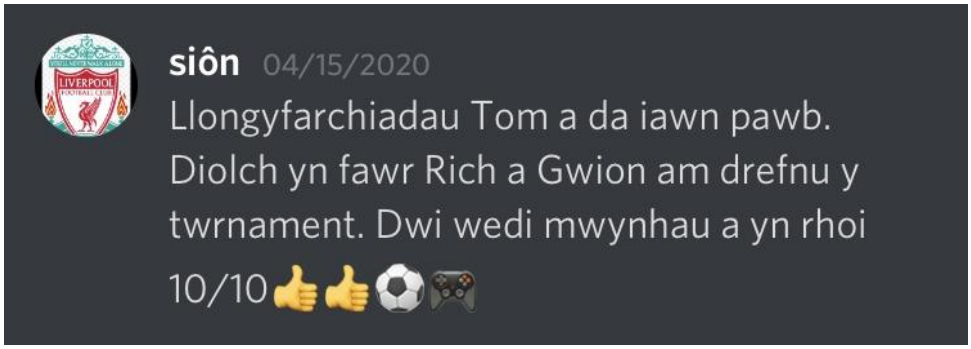

Groto Sion Corn rhithiol 71 o blant wedi cael sgwrs hefo'r 'dyn ei hun' mewn Groto ar lein

Gweithdai ukulele ar-lein
yfres o weithdai gyda 16 o blant yn derbyn ukulele yn y post, cyfarwyddiadau ar sut i'w diwnio a 5 gwers yn ystod mis Rhagfyr a mis Ionawr.

Clwb Theatr Cymru Fel rhan o weithgaredd cenedlaethol trwy rwydwaith y Mentrau Iaith, cynhaliwyd Clwb Theatr ar-lein ar y cyd hefo Theatr Genedlaethol Cymru ym mis Awst ac eto ym mis Rhagfyr. Cofrestrwyd 17 o blant o Sir Ddinbych ar gyfer y ddwy gyfres o weithdai.

Gweithdy cyfansoddi cân gyda Mared Williams
Cafodd 24 o blant gyfle heb ei ail i gymryd rhan mewn 4 gweithdy y un.

ii.Gweithgareddau cymunedol

Cynhaliwyd **7 o weithgareddau cymunedol** yn ystod y flwyddyn yn cynnwys rhai ar-lein a rhai wyneb yn wyneb. Rydym yn amcangyfrif fod dros 1,200 o oedolion wedi cymryd rhan yn y gweithgareddau hyn, ond nid oedd yn hawdd casglu enwau a niferoedd gan fod gymaint ar-lein ac am ddim.

Un esiampl oedd ***Tafarn y Clo***.
Trwy gydweithrediad â Menter Iaith Conwy cynhaliwyd digwyddiad rhithiol mewn grŵp facebook gan Mentrau Iaith Cymru. Roedd pob aelod o staff y ddwy Fenter yn cymryd rhan yn y trefniadau a chynnal y digwyddiad am ddwy awr ar nos Fercher tuag at ddiwedd y cyfnod clo. Cafwyd gwis, ryseitiau, fideos, lluniau a set cerddoriaeth byw gan Mared Williams a Morgan Elwy. Yn ystod yr wythnos a oedden ni'n gweinyddu'r grwp facebook, gwelwyd cynnydd yn yr aelodau o **163**, ac yn ystod y ddwy awr a gynhaliwyd y digwyddiad rhithiol, daeth **972 o bobl** i fewn i'r 'dafarn' (rhannu gyda MI Conwy). Erbyn hyn gwelwyd y set gerddoriaeth byw a gynhaliwyd ar y noson **9.2k o weithiau**

Cynhaliwyd cystadleuaeth ffenestri Dydd Gŵyl Dewi flynyddol er mwyn ceisio tynnu sylw at y busnesau a oedd ar agor yn ystod mis Chwefror, a thra bod niferoedd yn cymryd rhan yn llawer is na'r arfer, wrth reswm, roedd yr adborth a gawsom gan y busnesau yn wych gyda phawb yn gwerthfawrogi'r gefnogaeth.

iii.Cefnogi grwpiau cymunedol / gwirfoddol

Cefnogwyd sawl grŵp gwirfoddol yn ystod y flwyddyn, yn cynnwys pwyllgor Gŵyl Ganol Haf Dinbych, pwyllgorau Drysau Agored Rhuthun a Dinbych, Papurau Bro, pwyllgor Dydd Owain Glyndŵr. Daeth hi'n amlwg iawn fel aeth y flwyddyn yn ei blaen, bod heriau mawr yn wynebu grwpiau gwirfoddol, ac yn arbennig rheini sydd mewn ardaloedd gwledig a Chymraeg.

Cytunwyd y byddai Mentrau Iaith yn mynd ati ar ran Llywodraeth Cymru, i wneud gwaith ymchwil i fesur effaith y pandemig ar grwpiau cymunedol Cymraeg. Yn yr hydref 2020, fuon ni mewn cyswllt â 296 o grwpiau yn Sir Ddinbych wedi i ni wneud cryn dipyn o waith ymchwil i ddod o hyd iddynt. Cafwyd ymatebion gan 109 o'r grwpiau, sy'n cynrychioli canran dda o'i gymharu â siroedd eraill. Dadansoddwyd ymatebion i'r holiaduron gan adran ymchwil Llywodraeth Cymru. Aethpwyd ati wedyn i ddefnyddio darganfyddiadau'r adroddiad wrth ddiweddaru ein Proffil Iaith i'r sir, gwaith strategol pwysig wrth i ni gynllunio ar gyfer ein rhaglenni gwaith nesaf.

Wythnosau cyn y Clo Mawr, roedd trafodaethau ar y gweill i gydweithio gyda grŵp o wirfoddolwyr i gynnal gŵyl gerddorol yn Nyffryn Clwyd, gŵyl penwythnos a oedd am greu ymwybyddiaeth am wydnwch ac iechyd meddwl i bobl sy'n byw mewn ardaloedd wledig. Bu rhaid addasu cynlluniau yn gyflym wrth i'r pandemig gydiad, a daeth 'plan B' i'r golwg, a oedd yn cynnwys cais i Gronfa'r Brenig am nawdd er mwyn creu gwefan a podlediadau newydd sbon. Ewch i gael golwg ar wefan **Nerth Dy Ben.**

iv. Cefnogi ymgyrchoedd y Llywodraeth

Parhawyd i rannu ac ail-drydar ymgyrchoedd perthnasol gan Lywodraeth Cymru ar dudalennau Facebook a Twitter Menter Iaith Sir Ddinbych, ac yn unol â dymuniadau'r Llywodraeth, roedd gofyn i ni rannu negeseuon am gyfyngiadau a chanllawiau Covid-19 yn rheolaidd.

v. Fforwm Iaith Sirol (Partner Iaith Sir Ddinbych)

Cydlynwyd ein fforwm iaith sirol trwy zoom ar **9 Gorffennaf, 17 o Fedi a 12 Tachwedd** gyda cynrychiolaeth yn mynychu o'r Cyngor Sir, Merched y Wawr, CFfI Clwyd, Mudiad Meithrin, Cymraeg i Blant, Popeth Cymraeg a Choleg Cambria, yn ogystal a ninnau. Roedd y cyfarfodydd yn gyfle i drafod effaith Covid-19 ar waith y partneriaid, yn ogystal â'r angen i fesur effaith y cyfyngiadau ar ddefnydd o'r Gymraeg yn y sir. Yn ystod y flwyddyn mae'r partneriaid wedi bod yn mapio cyfrifoldebau o ran hyrwyddo'r Gymraeg yn y sir, yn barod ar gyfer strategaeth iaith newydd a fydd yn cael ei baratoi ar gyfer 2022 ymlaen a chafwyd cyflwyniadau gan swyddogion Comisiynydd y Gymraeg hefyd.

vi. Cefnogi a chydweithio gyda phartneriaid Cymraeg mewn addysg

Parhawyd gyda'n cyswllt â'r Grŵp Strategol Cymraeg mewn Addysg gydol y flwyddyn. Rhoddwyd sylw trwy ein rhwydweithiau i ymgynghoriadau perthnasol i'r Gymraeg mewn addysg yn ystod y flwyddyn. Cefnogwyd cwrs sabothol athrawon cynradd, trwy gydweithio â'r tiwtor o Ganolfan Bedwyr gyda chyflwyniad i'r grŵp, yn rhithiol y tro hwn.
Parhawyd hefyd i rannu negeseuon a gwybodaeth yn rheolaidd i rieni am fanteision addysg cyfrwng Cymraeg a sut i gefnogi plant sy'n derbyn addysg cyfrwng Cymraeg. Gwnaed hyn yn bennaf eleni trwy grwpiau rhieni ysgolion ar facebook a thrwy 'tagio' cyfrifon Twitter yr ysgolion

vii. Cyfathrebu â'r Cyhoedd

Rhannu negeseuon a chynyddu cynulleidfaoedd

Rhwydweithiau cymdeithasol
Gwelsom gynnydd da yn y nifer yn ein dilyn ar y cyfryngau cymdeithasol yn ystod y flwyddyn hon, yn adlewyrchu ein cynnydd yn y defnydd o ddulliau digidol i gyrraedd pobl o bob oed a diddordeb.
Cyhoeddwyd 536 eitem (post) ar y gwahanol gyfrifon dros y flwyddyn (hynny ddim yn cynnwys ail-drydariadau a rhannu gan sefydliadau eraill, er bod hi'n werth nodi bod hynny'n digwydd o leiaf 20 gwaith yr wythnos hefyd)
Erbyn diwedd Mawrth 2021 roedd gennym 1895 o ddilynwyr ar Facebook, 2584 o ddilynwyr ar Twitter, nifer o ddilynwyr ar Instagram yn 617, a 110 yn ein dilyn ar You Tube.

Tudalen Gymraeg y Denbighshire Free Press
Golwygwyd a chyhoeddwyd **219 o eitemau** yn ystod y flwyddyn, ac hefyd wedi eu defnyddio ar ein rhwydweithiau cymdeithasol er mwyn cyrraedd cynulleidfaoedd bellach draw. Wrth olygu'r dudalen byddwn yn chwilio am, ac yn blaenoriaethu eitemau gan bartneriaid y Fenter, a gweithgareddau neu negeseuon sy'n sy'n hyrwyddo darllen, gwylio a gwrando yn Gymraeg.

Wednesday, September 16, 2020 www.denbighshirefreepress.co.uk Free Press 35

gyda'ngilydd
newyddion a sylwadau yn gymraeg

Cais i pobol cadw pelltER

Ydi hi rwan yn amser i ni 'Cau'r Bwlch'?

Sut mae Covid-19 wedi cael effaith ar ein iaith?

Strategaeth adnewyddu

Wednesday, November 18, 2020 www.denbighshirefreepress.co.uk Free Press 35

gyda'ngilydd
newyddion a sylwadau yn gymraeg

Sicrhau Cyfran Decach o Cig Coch

Y swigen siarad oren yn troi'n 15 oed!

Newid hinsawdd a newid ecolegol yn Sir Ddinbych

Dathlu crefft unigryw cerdd dant

viii. Busnesau

Yn ogystal â'r gystadleuaeth ffenestri Dydd Gŵyl Dewi i fusnesau, parhawyd i gydweithio gyda phrosiect Helo Blod (Cymraeg Byd Busnes gynt) dan adain Mentrau Iaith Cymru, yn ystod y flwyddyn hon. Bu swyddog y prosiect yn gweithio'n rhan amser allan o swyddfa'r Fenter yn Ninbych, a chafwyd gyfle i gydweithio ar ambell i weithgaredd yn cynnwys Gwefarchnad, ffair rithiol yn gasgliad o fusnesau bach y gogledd ddwyrain, ar lwyfan Facebook.

DATBLYGU A CHRYFHAU'R FENTER

Un o brif flaenoriaethau'r Fenter yn 2020-21 oedd camau terfynol y broses asesu fel sefydliad elusennol wrth weithio tuag at farc ansawdd Elusen Dibynadwy (PQASSO gynt), cynllun cenedlaethol ar gyfer sefydliadau elusennol. Diolch i waith caled y staff a'r ymddiriedolwyr, dyfarnwyd y marc safon ym mis Awst 2020.
O ganlyniad i'r dyfarniad, mae'r Fenter yn gryfach o ran ei llywodraethiant a phrosesau rheoli.

MARC ELUSEN DDIBYNADWY
TRUSTED CHARITY MARK
LEFEL 1
LEVEL
NCVO
Dyfarnwyd: Awst 2020
Awarded: August 2020

DIOLCH

Diolch i holl rieni, plant a phobl ifanc am droi atom yn y Fenter Iaith i chwilio am gefnogaeth neu weithgareddau gydol y flwyddyn, er bod y dirwedd gymdeithasol wedi'i thrawsnewid am y rhan fwyaf o'r flwyddyn hon, diolch i bandemig Covid-19.

Rydym yn falch o fod wedi parhau i wasanaethu trigolion Sir Ddinbych, drwy gynnig rhywfaint o gymorth o ran eu hanghenion ieithyddol, ac yn falch o fod wedi dwyn perswâd ar eraill o ran rhoi cynnig ar ddefnyddio'r Gymraeg a manteisio o'i defnyddio, boed fel dysgwyr, grwpiau cymunedol neu fusnesau.

Diolchwn hefyd i'r holl wirfoddolwyr sydd wedi rhoi o'u hamser yn ystod y cyfnod hwn, i helpu llywio gwaith y Fenter, neu i'n cefnogi wrth gynnal gweithgareddau neu rannu negeseuon.

Ruth Williams
Prif Swyddog
Hydref 2021

Hoffai Menter Iaith Sir Ddinbych ddiolch i'w noddwyr am eu cymorth yn ystod 2020-2021

.

Cymdeithas Gymraeg Dinbych

Diolch hefyd i swyddogion a phwyllgor Mentrau Iaith Cymru am eu cefnogaeth a chydweithrediad gwerthfawr gydol y flwyddyn.

Rhif cofrestredig y cwmni: 6204415
Rhif yr elusen: 1120223

Menter Iaith Sir Ddinbych

Cwmni cyfyngedig drwy warant
heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

Datganiadau Ariannol
Am y Flwyddyn yn Diweddu 31 Mawrth 2021
Sydd Wedi'u Paratoi Heb Archwiliad (Audit).

Hoffai Menter Iaith Sir Ddinbych ddiolch i'w noddwyr am eu cymorth yn ystod 2020-2021

Cymdeithas Gymraeg Dinbych

Diolch hefyd i swyddogion a phwyllgor Mentrau Iaith Cymru am eu cefnogaeth a chydweithrediad gwerthfawr gydol y flwyddyn.

Mentrau Iaith Cymru

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

Cynnwys

	Tudalen
Adroddiad yr Ymddiriedolwyr	1 - 5
Adroddiad yr arolygwr annibynnol	6
Datganiad o weithgareddau ariannol	7
Mantolen	8
Nodiadau ar y Datganiadau Ariannol	9 – 18

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

CYFEIRNOD A MANYLION GWEINYDDOL.

Enw'r Elusen gofrestredig	Menter Iaith Sir Ddinbych
Rhif Cofrestru'r Elusen:	1120223
Rhif Cofrestredig y Cwmni	6204415 (Cymru a Lloegr)
Swyddfa gofrestredig	6 Heigad DINBYCH Sir Ddinbych LL16 3LE

Ymddiriedolwyr
Yr ymddiriedolwyr a fu'n gwasanaethu'r elusen yn ystod y cyfnod 1 Ebrill 2020 hyd at 31 Mawrth 2021 oedd:

Cadeirydd	Alice Jones
Is-gadeirydd	Arwel Roberts
Trysorydd	Owain Gwyn Morris
Ymddiriedolwyr eraill	Bethan Cartwright Alaw Griffith Emrys Wynne Gwenan Prysor Menna Eluned Jones
Ysgrifennydd	Anna Lloyd Edwards
Bancwyr	HSBC 17 Stryd y Dyffryn DINBYCH Sir Ddinbych LL16 3AG
Cyfrifwyr	Hill & Roberts Cyfrifwyr Siartredig 1 Tan y Castell RHUTHUN Sir Ddinbych LL15 1DQ

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL YR YMDDIRIEDOLWYR / CYFARWYDDWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Strwythur a rheolaeth

Mae Menter Iaith Sir Ddinbych yn elusen gofrestredig, rhif 1120223, wedi ei sefydlu fel cwmni cyfyngedig, rhif 6204415. Mae cyfansoddiad y cwmni yn unol â chyfansoddiad elusennol a chwmnïau cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol. Cofrestrwyd Menter Iaith Sir Ddinbych fel elusen gofrestredig, ac fel cwmni cyfyngedig, ar 5 Ebrill 2007.

Mae Menter Iaith Sir Ddinbych (yr "Elusen") yn cael ei gweinyddu a'i rheoli yn ôl y memorandwm ac erthyglau cymdeithasol y cwmni, a gan aelodau bwrdd y cyfarwyddwyr.

Mae aelodaeth yr Elusen yn agored i unigolion dros 18 oed ac unrhyw gymdeithas, gorfforedig neu anghorfforedig, sydd yn cytuno ag amcanion a gwaith yr Elusen, heb wahaniaethu rhwng pobl o safbwynt eu cyfoeth, gwleidyddiaeth, hil, crefydd, rhyw neu anabledd. Bydd unrhyw benderfyniad i dderbyn cais am aelodaeth yn amodol ar yr ymgeisydd i dalu'r tanysgrifiad yn llawn. Bydd i bob aelod-fudiad benodi unigolyn i'w gynrychioli ac i bleidleisio.

Gall Bwrdd y Cyfarwyddwyr yn unfrydol ac am reswm da, roi terfyn ar aelodaeth unrhyw unigolyn neu aelod-fudiad: cyhyd a bod gan yr unigolyn dan sylw neu gynrychiolydd penodedig yr aelod-fudiad dan sylw'r hawl i wrandawiad gan y Bwrdd y Cyfarwyddwyr, yng nghwmni ffrind, cyn y gwneir penderfyniad terfynol.

Bwrdd y cyfarwyddwyr

Rheolir busnes yr Elusen gan Fwrdd y Cyfarwyddwyr a fydd yn atebol i'r aelodau. Ni fydd gan unrhyw berson hawl i weithredu fel Cyfarwyddwr, boed hynny am, y tro cyntaf neu dro dilynol, hyd nes y bydd wedi llofnodi datganiad derbyn parodrwydd i weithredu er budd yr Elusen yn llyfr cofnodion Bwrdd y Cyfarwyddwyr.

Bydd Bwrdd y cyfarwyddwyr yn cynnwys dim llai na 5 o gyfarwyddwyr a dim mwy na 12 o gyfarwyddwyr.

Gall y Cyfarwyddwyr ar unrhyw adeg gyfethol unrhyw berson i Fwrdd y Cyfarwyddwyr cyn belled na fydd mwy nag un rhan o dair o Fwrdd y Cyfarwyddwyr yn gyfetholedig a chyn belled na ragorir ar yr uchafswm a benodir yn erthygl 39, ac na wneir rhagor na thri chyfetholiad o'r fath rhwng un Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol a'r nesaf. Rhaid i bob person a gyfetholir fel hyn ymddiswyddo yn y Cyfarfod Blynyddol yn dilyn eu cyfetholiad, ond byddent yn gymwys i'w hailbenodi wedi hynny.

Ceir talu holl gostau teithio, gwesty a threuliau eraill rhesymol cyfarwyddwyr mewn perthynas â'u presenoldeb mewn cyfarfod Cyfarwyddwyr, pwyllgorau neu gyfarfod cyffredinol neu mewn perthynas â chyflawni eu dyletswyddau, ond fel arall ni fyddant yn derbyn tal.

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Nodau'r elusen

1. Normaleiddio'r defnydd o'r Gymraeg ym mhob agwedd o fywyd yn Sir Ddinbych.

2. Sicrhau fod cyfleoedd ac anogaeth ar gael i fewnfudwyr a thrigolion di-gymraeg ddysgu'r iaith

3. Sicrhau fod cyfleoedd i drigolion cynhenid ddatblygu eu gwybodaeth a defnydd o'r iaith.

4. Dylanwadu ar yr ystod eang o weithgarwch cymdeithasol, economaidd, diwylliannol, addysgiadol sy'n digwydd o fewn y sir er mwyn datblygu i fod yn drwyadl ddwyieithog neu Gymraeg.

Amcanion yr elusen

i) Cynorthwyo'r sector wirfoddol i gynnig gwasanaeth dwyieithog.

ii) Annog y di-gymraeg i fabwysiadu agweddau cadarnhaol tuag at yr iaith e.e. cymhathu mewnfudwyr a chynorthwyo'r dysgwyr i ddod yn rhugl ac i ddod yn rhan o'r gymdeithas Gymraeg.

iii) Cynnal digwyddiadau newydd naill a'i yn annibynnol neu trwy gydweithio mewn partneriaeth ag eraill
- i bontio rhwng ysgol a chymdeithas.
- i ategu at waith y ddarpariaeth Cymraeg i oedolion.
- i gyfoethogi a bywiocáu bywyd Cymraeg yn gyffredinol.

iv) Cefnogi gweithgareddau gwirfoddol sy'n bodoli eisoes yn Gymraeg.

v) Annog plant a phobl ifanc i ddefnyddio'r Gymraeg, a threfnu gweithgareddau ar eu cyfer.

vi) Hyrwyddo trosglwyddiad o'r Gymraeg o fewn y teulu.

Darparu budd i'r cyhoedd

Wrth gynllunio ein gwaith am y flwyddyn, mae aelodau'r pwyllgor sy'n gyfarwyddwyr/ymddiriedolwyr wedi ystyried canllawiau'r Comisiwn Elusennau a'r budd i'r cyhoedd. Yn benodol, ceisiwn gynorthwyo a chefnogi'r gymuned yn ei chyfanrwydd o ran hyrwyddo a hwyluso defnyddio'r Gymraeg gan bob oedran. Rydym yn gweithio ar draws y sir gyfan a darparwn gyfleoedd i bobl wella proffil y Gymraeg a dwyieithrwydd, drwy ddarparu cyngor, cymorth, prosiectau a gweithgareddau penodol. Ein corff ni yw'r unig un â'r brîff penodol i normaleiddio'r Gymraeg/dwyieithrwydd mewn bywyd teuluol a bywyd cyhoeddus ar draws sbectrwm oedran y sir. Gweithiwn ar y cyd gyda phartneriaid allweddol megis yr Urdd a Mudiad Meithrin a darparwyr statudol megis ysgolion a'r Cyngor Sir. Rydym yn gweithio gyda chyrff eraill sy'n ymwneud â darparu gwersi Cymraeg i oedolion hefyd gan gynorthwyo i ymestyn y cyfleoedd i gymryd rhan mewn gweithgareddau allgyrsiol. Mae ein deunyddiau cynnig cyngor a marchnata ar gael bob amser, ac mae'r Cyfarwyddwyr/Ymddiriedolwyr yn cytuno ar dargedau ar gyfer gwaith cymunedol yn flynyddol.

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Adolygiad ariannol

Mae'r prif weithgareddau yn ystod y flwyddyn yn cynnwys rhai i blant a phobl ifanc, mewn partneriaeth gyda grwpiau lleol eraill. Er fod cyfnod Covid-19 wedi rhoi heriau yn hyn o beth, mae'r Fenter wedi addasu'n dda ac wedi manteisio ar ffyrdd newydd o weithiau drwy mwy o ddulliau digidol. Defnyddir yr holl incwm a dderbynnir i wella'r gwasanaethau a ddarperir i'r cyhoedd, p'un ai ar y ffôn, drwy gyfrwng e-bost neu wyneb yn wyneb. Ceisiwn sicrhau presenoldeb mewn digwyddiadau cymunedol , gan dargedu'r cyhoedd drwy gynnig cyngor am ddim a gweithgareddau neu weithdai celfyddydol, llenyddol, digidol a rhai sy'n addas i siaradwyr Cymraeg rhugl neu siaradwyr Cymraeg newydd.

Campau a gyflawnwyd

Am ddarlun mwy manwl o weithgareddau'r flwyddyn sy'n cyflawni nodau ac amcanion yr elusen ac yn rhoi budd i'r cyhoedd gweler Adroddiad Blynyddol yr Elusen.

Perfformiad Ariannol yr Elusen

Mae cyfanswm yr adnoddau a dderbyniwyd am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 wedi cynyddu o £120,831 i £133,814, sef tyfiant o £12,983 (10.7%) ar y flwyddyn flaenorol. Mae'r gyfradd llog yn parhau i fod yn isel iawn a derbyniwyd £4 o incwm buddsoddiad yn unig am y flwyddyn (2020 - £14). Mae cyfanswm yr adnoddau a dreuliwyd am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 wedi gostwng o £127,093 i £110,046 sef gostyniad o £17,047 (13.4%) ar y flwyddyn flaenorol. Cafwyd gwarged felly o £23,768 am y flwyddyn i gymharu â ddiffyg o £6,262 am y flwyddyn flaenorol. Mae mwy o fanylder i'w weld yn adroddiad blynyddol yr Elusen.

Polisi Cronfeydd

Mae'n rhan o bolisi'r Elusen i gadw cronfeydd anghyfyngedig sef y cronfeydd rhyddion, ar lefel sy'n hafal i tua 3 mis o dreuliau anghyfyngedig. Rhydd hyn gronfa ddigonol i dalu costau rheoli, gweinyddu a chynnal yr Elusen. Ar 31 Mawrth 2021 mae'r gronfa anghyfyngedig yn sefyll ar £24,317. Cyfrifir bod taliadau sylfaenol am dri mis yn £24,180 ac felly mae'r gronfa ar y lefel ddelfrydol.

Polisi Buddsoddiad

Yr amcan buddsoddiad yw diogelu'r buddsoddiadau cyfredol yn erbyn chwyddiant ac i gael incwm rhesymol yn ôl. Mae perfformiad y buddsoddiadau yn cael eu hadolygu ar sail gyson trwy eu cymharu gyda maincfesuriad addas.

Rheolaeth Risg

Gwnaed arolwg gan y Cyfarwyddwyr ym meysydd busnes a gweithredu'r Elusen a gallant gadarnhau y byddai'r Elusen mewn sefyllfa i liniaru unrhyw risg.

Cynlluniau ar gyfer y dyfodol

Mae'r elusen yn parhau i weithio yn agos gyda Llywodraeth Cymru, Cyngor Sir Ddinbych a phartneriaid eraill i hybu'r iaith Gymraeg drwy Sir Ddinbych gyfan. Mae'r elusen hefyd yn parhau i ddatblygu presenoldeb ar y we a chyfryngau cymdeithasol drwy'r wefan a rhwydweithiau cymdeithasol, a hyn wedi dod yn bwysicach fyth ers i gyfyngiadau Covid-19 newid patrymau cymdeithasu, dysgu a hamddena. Mae'r elusen bellach wedi'i ddyfarnu'n Elusen Ddibynadwy gan yr NCVO (marc ansawdd PQASSO gynt). Golyga hyn bod prosesau yn eu lle i roi sicrwydd i bartneriaid ac arianwyr a photensial i ddenu mwy o fuddsoddiad.

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWYR / YMDDIRIEDOLWYR AM Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Mae'r ymddiriedolwyr (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr ar Fenter Iaith Sir Ddinbych at ddibenion cyfraith cwmnïau) yn gyfrifol am baratoi adroddiad yr ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifeg y DU (Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Mae cyfraith cwmnïau yn gofyn bod yr ymddiriedolwyr yn paratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi safbwynt cywir a theg ar faterion y cwmni elusennol fel y mae pethau ac o'r ffynonellau sy'n dod i mewn a defnydd y ffynonellau, gan gynnwys incwm a gwariant y cwmni elusennol dros y cyfnod hwnnw. Fel rhan o waith paratoi'r datganiadau ariannol, bydd gofyn i'r ymddiriedolwyr wneud y canlynol:

- Dewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson
- Dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen
- Beirniadu ac amcangyfrif yn rhesymol ac yn bwyllog
- Paratoi'r datganiadau ariannol yn seiliedig ar fusnes sydd ar fynd oni bai ei bod yn anaddas cymryd y bydd y cwmni elusennol yn parhau mewn busnes.

Mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am gadw cofnodion ariannol digonol sy'n datgelu, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw adeg, beth ydy sefyllfa ariannol y cwmni elusennol ac yn eu galluogi nhw i sicrhau fod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio gyda Deddf Cwmnïau 2006. Maen nhw hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r cwmni elusennol ac felly hefyd dros gymryd camau rhesymol er mwyn rhwystro a datgelu unrhyw dwyll neu anghysondeb arall.

Cafodd adroddiad blynyddol yr ymddiriedolwyr ei fabwysiadu ar 20 Hydref 2021 a'i arwyddo ar ran Bwrdd yr Ymddiriedolwyr gan:

Llofnod

Enw llawn **Anna Lloyd Edwards**

Safle **Ysgrifennydd**

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR (EXAMINER) ANNIBYNNOL I YMDDIRIEDOLWYR CWMNI ELUSENNOL MENTER IAITH SIR DDINBYCH ("y Cwmni")

Adroddaf i'r ymddiriedolwyr elusen ar fy archwiliad (examination) o gyfrifon y Cwmni am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 fel y gwelir ar dudalennau 7 hyd 18.

Cyfrifoldebau a'r sail adrodd
Fel ymddiriedolwyr elusen y Cwmni (sydd hefyd yn gyfarwyddwyr y Cwmni at ddibenion y gyfraith cwmnïau), rydych yn gyfrifol am baratoi'r cyfrifon yn unol â gofynion Deddf Cwmnïau 2006 ("Deddf 2006").

Ar ôl bodloni fy hun nad yw'n ofynnol i gynnal archiliwad (audit) ariannol o gyfrifon y Cwmni ar gyfer y flwyddyn hon o dan Ran 16 o Ddeddf 2006 a'i fod yn gymwys i gael archwiliad (examination) annibynnol, adroddaf mewn perthynas â'm harchwiliad (examination) o gyfrifon eich elusen fel y'i cwblhawyd o dan adran 145 o Ddeddf Elusennau 2011 ("Deddf 2011"). Wrth ymgymryd â'm harchwiliad, dilynais y Cyfarwyddiadau a roddwyd gan y Comisiwn Elusennau o dan adran 145(5)(b) o Ddeddf 2011.

Datganiad yr archwiliwr (examiner) annibynnol
Rwyf wedi cwblhau fy archwiliad (examiniation). Cadarnhaf nad yw unrhyw faterion perthnasol wedi dod i'm sylw sy'n rhoi achos i mi gredu:

- ni chafodd cofnodion cyfrifon eu cadw yn unol ag adran 386 o Ddeddf Cwmnïau 2006; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cyfateb â'r cofnodion hynny; neu
- nid yw'r cyfrifon yn cydymffurfio â gofynion cyfrifyddu perthnasol o dan adran 396 o Ddeddf y Cwmnïau 2006 heblaw unrhyw ofyniad bod y cyfrifon yn rhoi darlun 'gwir a theg' nad yw'n fater i'w ystyried fel rhan o archwiliad (examination) annibynnol; neu
- nid yw'r cyfrifon wedi eu paratoi yn unol â'r SORP Elusennau (FRS102).

Nid oes unrhyw bryderon gennyf ac nid wyf wedi dod ar draws unrhyw faterion eraill mewn perthynas â'r archwiliad (examination) y dylid dwyn sylw atynt yn yr adroddiad hwn er mwyn sicrhau dealltwriaeth briodol o'r cyfrifon.

Arwyddwyd: Dyddiad:

R A Roberts, BSc, FCA
Hill & Roberts Cyfrifwyr Siartredig
1 Tan y Castell
RHUTHUN
Sir Ddinbych
LL15 1DQ

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

Datganiad o weithgareddau ariannol (yn cynnwys crynodeb o gyfrif incwm a gwariant)
am y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021

	Nodyn	2021 Cronfeydd Anghyfyngedig	2021 Cronfeydd Cyfygedig	2021 Cyfanswm Cronfeydd	2020 Cyfanswm Cronfeydd
		£	£	£	£
Incwm					
Incwm a gwaddoliadau					
Rhoddion a chymynroddion	3	94,454	-	94,454	111,500
Gweithgareddau elusennol	4	4,350	18,059	22,409	5,989
Gweithgareddau masnachu arall	5	1,881	-	1,881	3,328
Incwm arall	6	15,066	-	15,066	-
Buddsoddiant	7	4	-	4	14
Cyfanswm incwm		115,755	18,059	133,814	120,831
Gwariant					
Gwariant ar weithgareddau elusennol	8	103,291	6,755	110,046	127,093
Cyfanswm gwariant		103,291	6,755	110,046	127,093
Incwm / gwariant net	11	**12,464**	**11,304**	**23,768**	**(6,262)**
Trosglwyddiadau gros rhwng cronfeydd		**(50)**	**50**	**-**	**-**
Symudiad net yn y cronfeydd		**12,414**	**11,354**	**23,768**	**(6,262)**
Cyfanswm cronfeydd 01 Ebrill 2020		11,970	-	11,970	18,232
Cyfanswm cronfeydd 31 Mawrth 2021		**24,384**	**11,354**	**35,738**	**11,970**

Mae holl weithgareddau'r cwmni yn cael eu hystyried yn rhai parhaol.

Nid oedd gan y cwmni enillion na cholledion heblaw am y gwarged am y flwyddyn.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 9 i 18 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol yma.

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

MANTOLEN AR 31 MAWRTH 2021

	Nodyn	2021		2020	
		£	£	£	£
Asedau sefydlog					
Asedau cyffyrddadwy	16		271		365
Asedau cyfredol					
Dyledwyr	17	981		5,132	
Arian yn y banc		38,228		10,793	
Arian mewn llaw		11		66	
		39,220		15,991	
Credydwyr -yn daladwy o fewn blwyddyn	18	3,753		4,386	
Asedau cyfredol net			35,467		11,605
Asedau net			**£35,738**		**£11,970**
			£		£
Cronfeydd wrth gefn					
Cronfeydd anghyfyngedig	19		24,384		11,970
Cronfeydd cyfyngedig	19		11,354		-
Cyfanswm cronfeydd			**£35,738**		**£11,970**

Roedd gan y cwmni hawl i eithrio rhag archwilio'r datganiadau ariannol yn rhinwedd adran 477 o'r Ddeddf Cwmnïau 2006 yn berthnasol i gwmnïau bychan.

Nid yw'r aelodau wedi gofyn i'r cwmni gael archwiliad o'r datganiadau ariannol am y flwyddyn berthnasol yn unol ag adran 476;

Mae'r cyfarwyddwyr yn cydnabod eu dyletswyddau i gydymffurfio gyda gofynion y Ddeddf ynglŷn â chadw cofnodion cyfrifyddu a pharatoi'r datganiadau ariannol.

Y mae'r datganiadau ariannol yma wedi eu paratoi mewn cytundeb â'r ddarpariaeth arbennig adran XV o ddeddf Cwmnïau 2006 sydd yn berthnasol i gwmnïau bach ac yn unol â FRS 102 SORP.

Mabwysiadwyd y datganiadau ariannol hyn gan Fwrdd yr Ymddiriedolwyr ar 20 Hydref 2021 ac arwyddwyd ar eu rhan gan:

Llofnod:

Owain Gwyn Morris
Trysorydd - Cyfarwyddwr

Mae'r nodiadau ar dudalennau 9 i 18 yn rhan annatod o'r datganiadau ariannol yma

MENTER IAITH SIR DDINBYCH
Cwmni cyfyngedig drwy warant heb gyfalaf cyfrannol ac Elusen gofrestredig

NODIADAU AR Y DATGANIADAU ARIANNOL AM
Y FLWYDDYN YN DIWEDDU 31 MAWRTH 2021

1 Gwybodaeth Statudol

Mae Menter Iaith Sir Ddinbych yn gwmni cyfyngedig drwy warant wedi'i gorffori yng Nghymru, yn y DU. Y swyddfa gofrestredig ydy 6 Heigad, Dinbych, Sir Ddinbych, LL16 3LE.

Caiff y datganiadau ariannol eu cyflwyno mewn punnoedd sterling (£), arian gweithredu'r cwmni, a'i dalgrynnu at y bunt agosaf.

Mae'r polisïau cyfrifyddu arwyddocaol sydd wedi'u defnyddio wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn wedi'u gosod isod. Mae'r polisïau wedi'u defnyddio yn gyson gyda phob blwyddyn gaiff ei chyflwyno, oni bai y nodir yn wahanol.

2 Polisïau Cyfrifyddu

Sail paratoi'r datganiadau ariannol
Mae datganiadau ariannol y cwmni elusennol, sy'n endid budd cyhoeddus o dan FRS102, wedi'u paratoi yn unol â Datganiad o Arferion Argymelledig yr Elusen (FRS102) 'Cyfrifyddu ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Arferion Argymelledig sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â Safon Adrodd Ariannol perthnasol y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS102) (mewn grym 1 Ionawr 2015)', Safon Adrodd Ariannol 102 'Safon Adrodd Ariannol perthnasol y DU a Gweriniaeth Iwerddon' a Deddf Cwmnïau 2016. Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi yn unol â'r confensiwn costau hanesyddol.

Busnes hyfyw

Paratowyd y datganiadau ariannol ar sail busnes hyfyw.

Er gwaethaf sefyllfa barhaus Covid-19 mae'r elusen wedi parhau i weithredu yn y cyfnod cyfrifyddu cyfredol. Mae'r ymddiriedolwyr yn hyderus bydd yr elusen yn parhau i weithredu. Mae’r elusen wedi llwyddo i ddal gafael ar brif grantiau, nodi ffynonellau grantiau newydd, a chychwyn ar y broses o ymgeisio am sawl un. Ar ôl gwneud ymholiadau, mae gan yr ymddiriedolwyr ddisgwyliad rhesymol bod gan yr elusen adnoddau digonol i barhau mewn bodolaeth weithredol hyd y gellir rhagweld.

Mae’r ymddiriedolwyr wedi ystyried yr holl wybodaeth sydd ar gael ynglŷn â dyfodol yr elusen, sydd o leiaf, ond heb ei gyfyngu i, ddeuddeg mis o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol yma.

Incwm
Caiff yr holl incwm ei gydnabod yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol unwaith bydd gan yr elusen hawl dros yr arian.

Incwm o weithgareddau elusennol
Mae incwm o weithgareddau elusennol yn cynnwys incwm wedi'i dderbyn trwy gytundeb neu lle mae hawl dros arian grant yn dibynnu ar amodau perfformio penodol. Caiff yr incwm hwn ei gydnabod wrth i'r gwasanaethau cysylltiedig gael eu darparu ac wrth gaffael yr hawl, bydd modd mesur tebygrwydd faint gaiff ei dderbyn a'r swm ei hun gyda digon o ddibynadwyedd. Caiff incwm ei ohirio pan gaiff swm ei dderbyn cyn perfformio'r gwasanaeth neu ddigwyddiad y mae'n gysylltiedig ag o.

2 Polisïau Cyfrifyddu - parhad

Incwm o fuddsoddiad
Caiff incwm o fuddsoddiad ei gydnabod pan gaiff ei derbyn.

Gwariant
Caiff dyledion eu cydnabod fel gwariant unwaith y bydd gorfodaeth ymarferol neu gyfreithiol sy'n ymrwymo'r elusen i'r gwariant hwnnw, mae'n debyg y bydd angen trosglwyddo buddion economaidd wrth ei dalu a bydd modd mesur swm yr orfodaeth yn ddibynadwy. Caiff gwariant ei ystyried ar sail croniadau ac mae wedi'i ddosbarthu o dan benawdau sy'n crynhoi'r holl gostau sy'n gysylltiedig â'r categori. Mae gwariant yn cynnwys unrhyw DAW nad oes modd ei hawlio yn ôl.

Mae "gwariant elusennol" yn cynnwys y costau hynny mae'r elusen wedi'i wario wrth ddarparu ei gweithgareddau a'i gwasanaethau ar gyfer ei buddiolwyr. Mae'n cynnwys costau y mae modd eu dyrannu yn uniongyrchol tuag at weithgareddau o'r fath a'r costau hynny o natur anuniongyrchol sy'n angenrheidiol er mwyn eu cefnogi.

"Costau cefnogi" ydy'r costau hynny sy'n angenrheidiol er mwyn darparu gweithgaredd ond er hynny, tydyn nhw ddim yn cynhyrchu neu yn creu allbwn gweithgaredd yr elusen. Mae hyn yn cynnwys costau llywodraethol sef y costau hynny sy'n gysylltiedig gyda chwrdd â gofynion cyfansoddiadol a statudol yr elusen ac yn cynnwys y ffioedd a chostau cyfrifyddu sy'n gysylltiedig â rheolaeth strategol yr elusen yn ogystal â rhan o'r cyflogau sy'n seiliedig ar fras amcan o'r amser a dreuliwyd ar yr adran hon.

Asedau sefydlog cyffyrddadwy
Mae asedau sefydlog wedi'u cofnodi trwy gostau i ddechrau.

Dibrisiad
Caiff dibrisiad ei gyfrifo er mwyn dileu cost ased, llai o'i werth sy'n weddill dros fywyd economaidd defnyddiol yr ased fel a ganlyn:

Offer swyddfa	- lleihau'r cyfanswm o 25%

Treth

Mae'r elusen wedi'i heithrio rhag treth gorfforaethol ar ei gweithgareddau elusennol.

Cyfrifyddu cronfeydd
Mae cronfeydd anghyfyngedig ar gael i'r elusen eu defnyddio, fel y gwêl yr ymddiriedolwyr yn ddoeth, at unrhyw ddiben sy'n ymwneud ag amcanion yr elusen.

Mae cronfeydd cyfyngedig wedi'u derbyn yn amodol gan y rhoddwyr at y diben sydd wedi'i bwriadu ar eu cyfer.

Offerynnau ariannol
Does gan yr elusen ddim ond asedau ariannol a dyledion ariannol o natur sy'n cymhwyso fel offerynnau ariannol syml. Caiff offerynnau ariannol syml eu hadnabod yn gyntaf drwy werth trosglwyddo ac yna eu mesur trwy eu gwerth talu.

2 Polisïau Cyfrifyddu - parhad

Dyledwyr
Caiff dyledwyr masnachu a dyledwyr eraill eu cydnabod trwy'r swm talu sy'n ddyledus ar ôl cynnig unrhyw ostyngiad masnachu.
Caiff taliadau o flaen llaw eu prisio ar y swm net a dalwyd o flaen llaw ar unrhyw ostyngiad dyledus.

Credydwyr
Caiff credydwyr eu cydnabod lle bo gan yr elusen orfodaeth bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad blaenorol fydd mwy na thebyg yn arwain at drosglwyddo cronfeydd at drydydd parti a bydd modd mesur neu amcangyfrif y swm sy'n ddyledus er mwyn talu'r orfodaeth yn ddibynadwy. Caiff credydwyr gan amlaf eu cydnabod trwy eu swm talu ar ôl caniatáu ar gyfer unrhyw ostyngiadau masnachu sy'n ddyledus.

Costau pensiwn
Mae'r cwmni elusennol yn gweithredu cynllun cyfraniad pensiwn diffiniedig. Caiff costau cyfraniadau sy'n daladwy i gynllun pensiwn y cwmni elusennol eu codi ar y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar gyfer y cyfnod perthnasol.

Mae'r cwmni elusennol yn gwneud cyfraniadau i gynlluniau pensiwn personol ar ran ei gyflogai. Caiff costau eu codi ar y Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar gyfer y cyfnod perthnasol.

3 Rhoddion a chymynrhoddion

	Cronfeydd Anghyfynedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Grant Llywodraeth Cymru	80,442	-	80,442	81,583
Grant Cyngor Sir Ddinbych	13,912	-	13,912	13,639
Grant Cadwyn Clwyd	-	-	-	16,078
Rhodd Cymdeithas Cymraeg Dinbych	100	-	100	-
Grant Blakemore Foundation	-	-	-	200
	94,454	-	94,454	111,500

4 Gweithgareddau elusennol

	Cronfeydd Anghyfynedig	Cronfeydd Cyfyngedig	Cronfeydd 2021	Cyfanswm 2020
	£	£	£	£
Grant Cyngor Tref Dinbych	1,650	-	1,650	1,500
Grant Cyngor Tref Rhuthun	900	-	900	959
Grant Popeth Cymraeg	-	-	-	2,000
Grant Loteri Cymunedol	-	9,600	9,600	-
Grant Grŵp Cynefin	200	-	200	-
Grant Cadwyn Clwyd Nerth dy Ben	-	8,459	8,459	-
Grant Cyngor Sir Dinbych Gweithdai Cerdd	1,100	-	1,100	-
Grant Cyngor Sir Dinbych Celf	500	-	500	-
Grant Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	-	-	-	960
Grant Cyngor Tref Rhuddlan	-	-	-	500
Grant Cyngor Tref Llanelwy	-	-	-	70
	4,350	18,059	22,409	5,989

5 Gweithgareddau masnachu eraill

	Cronfeydd Anghyfynedig	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm 2021	Cyfanswm 2020
	£	£	£	£
Gweithgareddau a phrosiectau	900	-	900	2,531
Incwm Arall	481	-	481	397
Menter Iaith Conwy/Helo Blod desg poeth	400	-	400	400
Maer Rhuddlan cystadleuaeth ffenestri	100	-	100	-
	1,881	-	1,881	3,328

6 Incwm Arall

	Cronfeydd Anghyfyngedig	Cronfeydd Cyfyngedig	Cyfanswm 2021	Cyfanswm 2020
	£	£	£	£
Cyngor Sir Ddinbych – Covid 19	10,000	-	10,000	-
Moondance Foundation – Covid 19	3,550	-	3,550	-
DVSC – Covid 19	1,516	-	1,516	-
	15,066	-	15,066	-

7 Incwm o fuddsoddiant

	Cronfeydd Anghyfyngedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Llog derbyniwyd	4	-	4	14
	4	-	4	14

8 Gwariant ar weithgareddau elusennol

	Cronfeydd Anghyfynedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Costau gweithgareddau elusennol cyffredin				
Cyflogau	69,227	-	69,227	83,375
Nawdd cymdeithasol	2,527	-	2,527	3,961
Costau pensiwn staff	4,485	-	4,485	4,731
Ad-daliad grant Cronfa Glyndŵr	-	-	-	750
Hyfforddiant staff	-	-	-	-
Rhent	875	-	875	1,813
Prydlesi gweithredol – offer swyddfa	1,185	-	1,185	1,211
Teithio a Lluniaeth	145	-	145	3,239
Teleffon	1,543	-	1,543	1,357
Golau a gwres	-	-	-	-
Argraffu, papur a phost	345	-	345	130
Costau Cyfrifiadur	572	-	572	1,453
Costau Proffesiynol	-	-	-	-
Marchnata a hysbysebu	479	-	479	230
Costau banc	108	-	108	103
Aelodaeth	910	-	910	1,137
Dibrisiant	82	-	82	109
Prosiectau a gweithgareddau - Cymuned	1,089	-	1,089	3,255
Prosiectau a gweithgareddau – Teulu	360	-	360	1,061
Prosiectau a gweithgareddau – Plant & Phobl Ifanc	2,675	-	2,675	1,093
Prosiectau a gweithgareddau – Nerth dy Ben	-	6,661	6,661	-
Prosiectau a gweithgareddau – Bocs Trysor	-	94	94	-
Anoddau eraill – Cadwyn Clwyd	1,012	-	1,012	1,960
	87,619	6,755	94,374	110,968

8 Gwariant ar weithgareddau elusennol (parhad)

	Cronfeydd Anghyfynedig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cyfanswm 2020 £
Costau cefnogi				
Cyflogau	9,607	-	9,607	9,557
Nawdd cymdeithasol	295	-	295	430
Costau pensiwn staff	713	-	713	669
Hyfforddiant	143	-	143	-
Rhent	125	-	125	188
Yswiriant	781	-	781	778
Prydlesi gweithredol – offer swyddfa	169	-	169	173
Golau a gwres	-	-	-	-
Cynnal a chadw	171	-	171	186
Argraffu, post a phapur	49	-	49	19
Marchnata a hysbysebu	68	-	68	36
Teleffon	220	-	220	194
Costau Cyfrifiadur	61	-	61	208
Costau cyfiethu	166	-	166	-
Teithio a Lluniaeth	14	-	14	130
Costau Cyfrifo	1,947	-	1,947	2,165
Costau banc	11	-	11	15
Mân gostau	990	-	990	1,201
Aelodaeth	130	-	130	161
Dibrisiant asedau cyffyrddadwy	12	-	12	15
	15,672	-	15,672	16,125
Cyfanswm gwariant ar weithgareddau elusennol	103,291	6,755	110,046	127,093

9 Gwariant ar weithgareddau elusennol yn ôl math y gronfa

	Cronfeydd Anghyfyng-edig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2021 £	Cronfeydd Anghyfyng-edig £	Cronfeydd Cyfyngedig £	Cyfanswm 2020 £
Gwariant elusennol	87,619	6,755	94,374	110,968	-	110,968
Costau cefnogi	15,672	-	15,672	16,125	-	16,125
	103,291	6,755	110,046	127,093	-	127,093

10 Gwariant elusennol yn ôl gweithgareddau

	Gweithgareddau Uniongyrchol	Costau Cefnogi	Cyfanswm 2021	Cyfanswm 2020
	£	£	£	£
Gweithgareddau elusennol cyffredin	94,374	13,806	108,180	124,919
Gweithgareddau elusennol penodol	-	-	-	-
Costau llywodraethol	-	1,866	1,866	2,174
	94,374	15,672	110,046	127,093

11 Dadansoddiad o gostau cefnogi

	Costau Gweithgareddau Hybu'r iaith Gymraeg	Cyfanswm 2021	Cyfanswm 2020
	£	£	£
Costau staff	10,758	10,758	10,656
Costau eiddo	183	183	201
Costau swyddfa gyffredinol	2,865	2,865	3,094
Costau llywodraethu	1,866	1,866	2,174
	15,672	15,672	16,125

12 Gwariant / Incwm Net

Mae Gwariant net wedi ei ddatgan ar ôl codi:	£
Dibrisiant	94

13 Taliadau a Budd-daliadau'r Ymddiriedolwyr

Ni thalwyd unrhyw gydnabyddiaeth na buddiant eraill i'r ymddiriedolwyr ar gyfer y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 (2020 - £ Dim). Mae'r elusen yn ystyried mai ei phersonél rheoli allweddol ydy'r ymddiriedolwyr a'r prif swyddog. Cyfanswm buddiant cyflogaeth y personél rheoli allweddol, yn cynnwys cyfraniadau pensiwn, oedd £33,668 (2020 - £33,568).

Treuliau'r ymddiriedolwyr

Ni thalwyd unrhyw dreuliau i'r ymddiriedolwyr yn y flwyddyn yn diweddu 31 Mawrth 2021 (2020 - £ Dim).

14 Costau staff

	2021	2020
	£	£
Cyflogau	78,834	92,920
Nawdd cymdeithasol	2,822	4,390
Cyfraniadau pensiwn	5,198	5,400
	86,854	102,710

Mae'r elusen yn cyflogi 2 aelod o staff llawn amser ac 1 aelod o staff rhan-amser (2020 - 2 amser llawn ac 3 rhan amser). Ni enillodd unrhyw aelod o staff fwy na £60,000 y flwyddyn (2020: Dim). Mae'r elusen yn gweithredu cynllun pensiwn cyfraniad diffiniedig mewn perthynas â'r staff. Mae rheolwyr annibynnol yn dal y cynllun a'i asedau. Mae'r tâl pensiwn yn cynrychioli cyfraniadau sy'n ddyledus gan y cwmni a'u cyfanswm yw £5,198 (2020 - £5,400). Cyfraniadau sy'n ddyledus ar ddiwedd y flwyddyn oedd £dim (2020: £dim). Bydd gordaliad yn ystod y flynnyddoedd blaenorol, felly mae cyfanswm o £204 (2020: £137) yn ddyledus yn ôl i'r elusen ar ddiwedd y flwyddyn sydd wedi eu hadlewyrchu yn y costau uchod.

15 Tâl yr Arolygwyr Annibynnol

Roedd tâl yr arholwr annibynnol yn gyfystyr â ffi cyfrifo ac arholi o £1,545 (2020 - £1,875) a gwaith cyflogres o £402 (2020 - £290).

16 Asedau cyffyrddadwy sefydlog

	Dodrefn	Offer Swyddfa	Cyfanswm
Cost	£	£	£
Ar 1 Ebrill 2020	673	4,283	4,956
Ychwanegiadau	-	-	-
Gwaredu	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2021	673	4,283	4,956
Dibrisiant			
Ar 1 Ebrill 2020	649	3,942	4,591
Dibrisiant am y cyfnod	8	86	94
Dileu wrth waredu	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2021	657	4,028	4,685
Gwerth llyfr net			
Ar 31 Mawrth 2021	£16	£255	£271
Ar 31 Mawrth 2020	£24	£341	£365

16 Dyledwyr – yn ddyledus o fewn y flwyddyn

	2021	2020
	£	£
Grant Cadwyn Clwyd	-	4,214
Dyledwyr masnachol	220	-
Dyledwr arall	761	918
	981	5,132

17 Credydwyr - yn ddyledus o fewn y flwyddyn

	2021	2020
	£	£
Gorddrafft banc	-	-
Credydwyr masnachol	857	1,526
Trethi a nawdd cymdeithasol	156	-
Credydwyr eraill	2,740	2,860
	3,753	4,386

18 Dadansoddiad o gronfeydd elusennol

	Ar 31 Mawrth 2020	Incwm	Gwariant	Trosglwy -ddiadau	Ar 31 Mawrth 2021
	£	£	£	£	£
Cronfeydd cyfyngedig	-	18,059	(6,755)	-	11,304
Cronfeydd anghyfyngedig	11,970	115,755	(103,291)	-	24,434
Cyfanswm cronfeydd	**£11,970**	**£133,814**	**£(110,046)**	**£-**	**£35,738**

19 Dadansoddiad o asedau net rhwng cronfeydd

	Asedau sefydlog cyffyrddadwy	Asedau Cyfredol net	Rhwymedig -aethau tymor hir	Cyfanswm
	£	£	£	£
Cronfeydd cyfyngedig	-	11,354	-	11,354
Cronfeydd anghyfyngedig	271	24,113	-	24,384
	£271	**£35,467**	**£ -**	**£35,738**

20 Partïon perthynol

Ni fu unrhyw drafodion gyda phartïon perthynol yn ystod y flwyddyn.

21 Ymrwymiadau ariannol arall

Ar 31 Mawrth 2021, roedd gan y cwmni ymrwymiadau o dan brydlesi gweithredol ni chaiff eu diddymu, dros weddill tymor y prydlesi yma o £2,821 (2020 - £4,175).